

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประเภท การศึกษาสหสัมพันธ์ (Correlational study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ งานวิจัยและสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 4) สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ
- 5) ทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย
- 6) เก็บข้อมูล
- 7) วิเคราะห์ข้อมูล
- 8) สรุปผลการวิจัยและเสนอผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ปีการศึกษา 2538 จำนวน 5,454 คนปฏิบัติงานประจำอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 501 โรงเรียน ใน 12 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (สปอ.) และ 4 สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ (สปก.)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สํารวจจำนวนครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย จำแนกเป็นรายสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากประชากร 5454 คน โดยใช้ตารางการกำหนดตัวอย่างของ Krejcie. และ Morgan. (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2535)

ได้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอตามสัดส่วนของประชากร

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการเลือกกลุ่มแบบง่ายในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยทำฉลากที่มีหมายเลขให้ตรงกับหมายเลขที่กำหนดในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนของข้าราชการครูปีงบประมาณ 2539 ของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วสุ่มจับฉลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ที่กำหนดตามขั้นตอนที่ 3 รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

สปอ.	จำนวน	
	ประชากร	ตัวอย่าง
เมืองหนองคาย	765	50
เซกา	499	32
โซนาลัย	425	30
ท่าบ่อ	487	32
บึงกาฬ	511	34
โพนพิสัย	637	42
ศรีเชียงใหม่	295	20
สังคม	151	10
พรเจริญ	246	16
ปากคาด	211	14
บึงโขงหลง	225	14
ศรีวิไล	227	16
บึงคล้า	82	6
สระใคร	179	12
รัตนวาปี	222	14
เผ้าไร่	292	18
รวม	5,454	360

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารและขวัญกำลังใจ
- 2) สรุปคุณลักษณะที่มุ่งวัดในด้านพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและสภาพขวัญกำลังใจ
- 3) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณลักษณะที่มุ่งวัดที่ผู้วิจัยสรุป
- 4) สรุปคุณลักษณะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญเป็นตาราง โครงสร้าง
- 5) กำหนดคุณลักษณะเฉพาะและเขียนข้อความ
- 6) จัดทำแบบสอบถาม
- 7) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแบบสอบถาม

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย

- 1) ด้านผู้ส่งข่าวสาร
- 2) ด้านการใช้สื่อ
- 3) ด้านการใช้ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร
- 4) ด้านผู้รับสาร

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินประเมินขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียน

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย

- 1) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน
- 2) ความรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่
- 3) ความรู้สึกประสบความสำเร็จ
- 4) ความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน
- 5) ความรู้สึกพอใจในการทำงาน
- 6) ความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน

3.3.3 คุณภาพของเครื่องมือ

- 1) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดหนองคายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 10 คน เพื่อประเมินคุณภาพขั้นต้นเช่น คำชี้แจง คำถาม คำตอบ เวลาที่กำหนด
- 2) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างในอำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ คือมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป รวบรวมเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามและแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้ที่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.98
- 3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ครั้งที่ 3 กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างสรุป ขั้นตอนในการหาคุณภาพของเครื่องมือดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 1) จัดส่งหนังสือขอความร่วมมือในการประสานงานและขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน ก่อนส่งแบบสอบถามให้ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2) จัดส่งหนังสือแนะนำตนเองของผู้วิจัยและแจ้งวัตถุประสงค์เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามก่อนส่งแบบสอบถามไปยังครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 3) จัดส่งแบบสอบถามไปยังครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งคืน
- 4) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 360 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

- 1) แบบสอบถามพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 2) แบบสอบถามสภาพขวัญกำลังใจของครู ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญกำลังใจของครู ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีการ Pearson's product moment correlation

4) เกณฑ์การแปลผลข้อมูลมีดังนี้

(1) ด้านพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน

- 4.51 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรม/และหรือปฏิบัติอยู่ในระดับดีมากที่สุด
 3.51 - 4.50 หมายถึง พฤติกรรม/และหรือปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก
 2.51 - 3.50 หมายถึง พฤติกรรม/และหรือปฏิบัติอยู่ในระดับดีปานกลาง
 1.51 - 2.50 หมายถึง พฤติกรรม/และหรือปฏิบัติอยู่ในระดับดีน้อย
 1.00 - 1.50 หมายถึง พฤติกรรม/และหรือปฏิบัติอยู่ในระดับดีน้อยที่สุด

(2) ด้านขวัญกำลังใจของครู

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในระดับดีมากที่สุด
 3.51 - 4.50 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในระดับดีมาก
 2.51 - 3.50 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในระดับปานกลาง
 1.51 - 2.50 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในระดับน้อย
 1.00 - 1.50 หมายถึง มีขวัญกำลังใจในระดับต่ำที่สุด

(3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญ

กำลังใจของครู แปลผลตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

- ค่าของ r อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์สูง
 ค่าของ r อยู่ระหว่าง 0.60 - 0.79 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
 ค่าของ r อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.59 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง
 ค่าของ r อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.39 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
 ค่าของ r อยู่ระหว่าง 0.01 - 0.19 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์ต่ำ

(รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2535)